

Zeitschrift: Igl Ischi : organ della Romania (Societat de Students Romontschs)
Herausgeber: Romania (Societat de Students Romontschs)
Band: 72 (1987)
Heft: 28

Artikel: La logistica : ina disciplina meins enconuschenta
Autor: Casanova, Claudio
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-881843>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 01.04.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

La logistica – ina disciplina dall'economia meins enconuschenta

da Claudio Casanova

La societad sesurvescha di per di dils survetschs logistics en ina vasta moda – era en las regiuns romontschas. Mo sco disciplina dall'economia ei la logistica strusch enconuschenta.

Ponderaziuns generalas

Il plaid logistica ha siu origin el plaid grec «logos» che porta differentas muntadas. Cheu ha el il senn dalla raschun, habilitad e capaciad da patertgar ni ponderar. Gia fetg baul ein dus derivats da quei plaid cun senn pli concret stai enconuschents. In cumpigliava l'applicaziun dalla aritmetica e l'algebra e l'auter la disciplina militar, che aveva primar-
mein dad eruir il temps ed il spazi per ils moviments tactics dalla truppa.

Il meglier vegn la noziun logistica interpretada culs plaid: Patertgar, elaborar ponderau, quintar cun sistem, prendend en mira la totaliad dils fatgs per eruir ed organisar spazi e temps per il deplazzament da rauba ed informaziuns sin basa da concepts strategics.

Ils gronds problems dad oz che semantifesteschan el fatg ch'il carstgaun fa, cun vuler emplenir adina dapli siu agen pursepen, empaglia sia propria basa da viver, igl ambient, laian percorscher ch'el ha buca risguardau sufficientamein el svilup tecnic ed industrial il senn global dil plaid «logos». Gest quella situaziun po puntuar la necessiad da sedar giu pli da rudien cun la logistica en general ed en special.

La disciplina dalla logistica ha pia siu origin ella activiad militar, nua che ella ha era oz ina gronda muntada. Leu cumpeggia ella la planisaziun e l'organisaziun dalla proviantaziun, dil providiment medicinal e dil providiment cun material, muniziun, benzin ed ieli. Enteifer la veta civila basegna la societad praticamein las medemas prestaziuns da providiment. Igl ei perquei capeivel ed evident che las ponderaziuns e sligiazions sedifferenzieschan en quei grau strusch da quellas dalla veta militar. Enteifer la defensiun naziunala cooperescha l'armada en damondas dalla logistica fetg stretg cun la part civila. La logistica el sector civil

sedivida en dus camps: In ei quel dallas interpresas e l'auter ei il provediment general d'ina tiara u d'ina regiun.

La logistica sco funcziun d'interpresa

La logistica d'ina interpresa ha il scopo da segirar il deplazzament da rauba il pli economic enteifer ed ordeifer l'interpresa el dretg temps, ella dretga quantiad ed el dretg liug. Ella gida aschia a realisar la finamira dalla interpresa. La logistica sesprova d'engaschar ils mieds da menaschi il pli economic. Ella sefatschenta cun problems, che pertuccan il transport e magasinar materia prima entochen alla distribuziun dils products. Ella entscheiva cun il recaltgar rauba, la materia prima ed ils survetschs, ed influenzescha las activitads dallas partiziuns da perscrutaziun, svilup, producziun e vendita. Colligiar tuttats funcziuns d'ina interpresa sur la logistica, ei in niev pugn da vesta.

La logistica vegn partgida en treis spartas operativas (mira la survesta dalla sistematica dalla logistica):

- la logistica dil provediment primar
- la logistica dalla producziun e
- la logistica dalla distribuziun.

Las treis spartas ein rentadas ina vid l'otra sco ina cadeina. Ins plaيدا perquei dalla cadeina dalla logistica. Era quella ei aschi buna e ferma sco il mender ni il pli fleivel member. Il maletg dalla cadeina illustrescha fetg bein la dependenza dallas differentas funcziuns logisticas ina da l'otra. Far la logistica pli efficacia, pretenda sistematizar l'entira cadeina e rinforzar ils members fleivels sin il scalem da qualitat giavischau. All'entschatta da quella lavur stat era cheu la planisaziun. Sin quella suonda la realisaziun dallas parts operativas.

La logistica sco sistem

Per capir la logistica eis ei fetg nizeivel da far ponderaziuns che s'orienteschan ad in sistem. Aschia sa il problem dalla logistica en sia totalitad vegnir interpretaus sco sistem, ch'exista ord elements e relaziuns. In sistem ei ina summa d'in diember da funcziuns organisatoricas e tecnicas, da structuradas ed indrezs che fuorman ina unitad ch'ei habla da funcziun-

Las resursas tecnicas dalla logistica

tecnica mieds	tecnica da transport (extern)	tecnica da trascargar (transport intern)	tecnica da magasin trascargar	tecnica da cumissionar e pachetar
infrastructura	<ul style="list-style-type: none"> - viasfier - reit da vias - port d'aviazion 	<ul style="list-style-type: none"> - construcziuns da transport - construcziuns da trascargar - vias internas 	<ul style="list-style-type: none"> - tecnica da construcziun - magasins - installaziuns da regals aults 	<ul style="list-style-type: none"> - installaziuns da cumissionar - installaziuns da pachetar
instruments, vehichels	<ul style="list-style-type: none"> - carrs da viafier - camiuns - aviuns 	<ul style="list-style-type: none"> - cranas - emplunaders cun fuortga - carr d'alzar palettas 	<ul style="list-style-type: none"> - crunas - regals - cruna da magasins 	<ul style="list-style-type: none"> - instruments da cumissionar - carr collectiv - maschina da pachetar
mieds auxiliars		<ul style="list-style-type: none"> - instruments da pachetar e containers - reservuars ed emballadi - mieds da segirar la carga - elements normai 		
mieds d'informaziun	<ul style="list-style-type: none"> - reit da tele-communicaziun 	<ul style="list-style-type: none"> - instruments da recipir ils datums - apparats da transmitter ils datums - computers - installaziuns da reglar 		

nar. Tut ils facturs influenzeschan in l'auter e ston vegnir tratgs en consideraziun en lur totalitad. La disposiziun d'in sistem logistic pretenda ina vesta totala. In sistem fa igl andament logistic pli transparents e favorisescha la capientscha da sia moda da funcziunar. Quei ei premissas impurtantas per il success dalla applicaziun logistica.

Ina structura en fuorma da model dat ina buna survesta. Ella lai anflar pli spert sbagls, munconzas e parts fleivlas. In principi di ch'ins stoppi sistematisar igl entir e buca mo ils singuls elements. Quei vala era per la logistica. Plinavon sto la planisaziun esser practicabla. Quei vul dir che ils systems projectai ston esser economics, funcziunabels, flexibels e realisabels.

Per l'applicaziun d'in sistem logistic ston ins determinar precisamein per scadin utilisader ils pensums, las cumpetenzas e las responsabladads. Las cumpetenzas d'execuziun duein vegnir delegadas aschi lunsch sco mo pusseivel allas unitads operativas. Ils pensums da coordinaziun e controlla, quei vul dir la responsabladad pil sistem logistic, ein reservai alla centrala. En quei senn vegnan las applicaziuns controlladas cuntinuadamein sin lur efficacitad. Entras modificaziuns ei il sistem dad adattar allas situaziuns dalla fiera, dil product, dalla tecnologia e dalla organisaziun.

Las activitads logisticas

Las activitads logisticas san ins gruppar sco suonda:

– *Activitads innovativas*

Activitads innovativas cumpeglian il definir finamiras e strategias, planisar concepts e systems, crear organisaziuns, metodos ed instruments directivs.

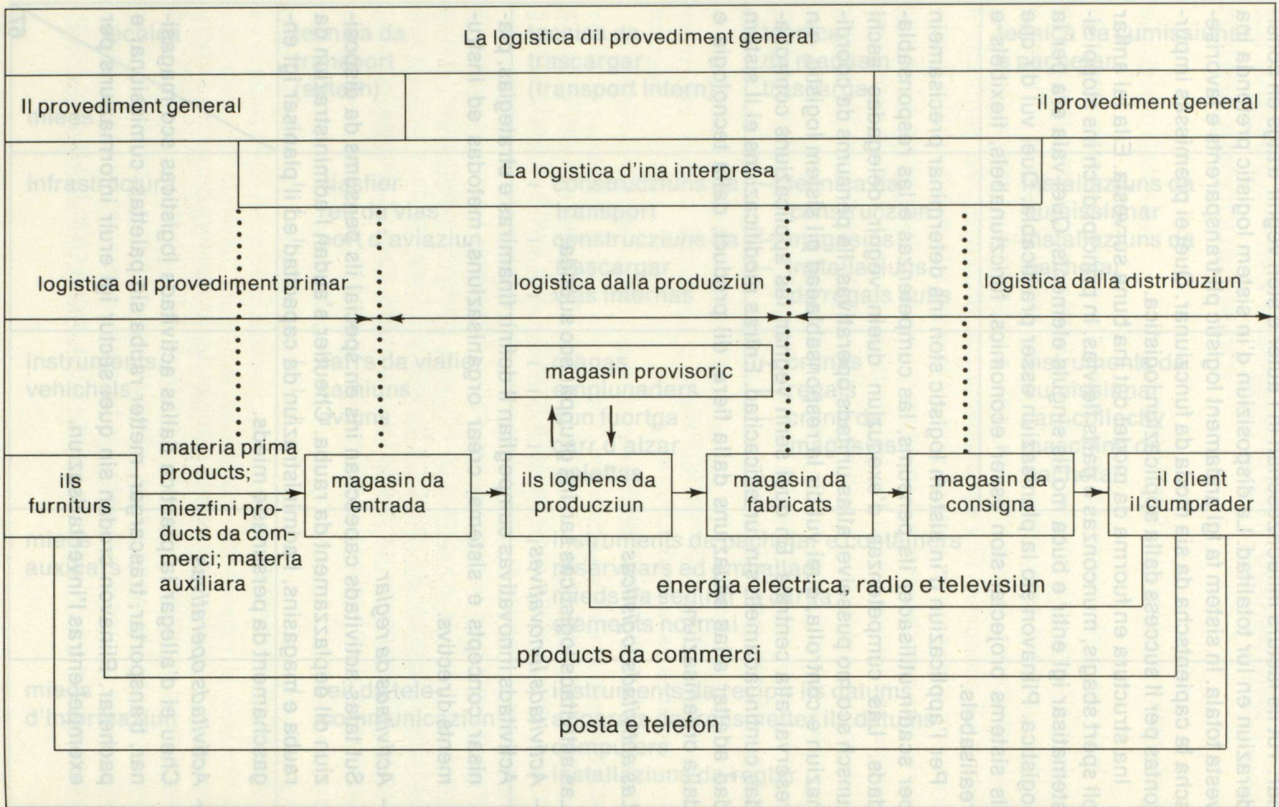
– *Activitads da reglar*

Sut talas activitads capeschan ins en special ils pensums da disposiziun dil deplazzament da rauba. Cheutier s'audan l'administraziun da rauba e magasins, l'administraziun da capacitad ed il planisar igl engaschament da personas e mieds.

– *Activitads operativas*

Cheu ei d'allegar la practica dallas activitads logisticas sco magasin, transportar, trascargar, metter rauba sin palettas, cumissionar e pachetar. Plinavon crodan sin quei sector igl eruir informaziuns per exempel entras l'inventarisaziun.

Survesta dalla sistematica dalla logistica

– Activitads da controlla

Quellas activitads ensiaran il cumparegliar il contonschiu cun il preventiv, il registrar ed analisar ils cuosts ed il rimnar indicaziuns per las statisticas.

Las activitads logisticas san ins era estructurar tenor ils elements dil temps. Ord il vargau ed il present vegn tratg conclusiuns per igl avegnir.

Las resursas tecnicas

Las installaziuns e construcziuns tecnicas che vegnan duvradas per il deplazzament da rauba gruppeschan ins tenor lur applicaziun logistica. (mira la survesta tabellara). D'ina vart ein las differentas tecnicas representadas. Da l'auter maun vegnan ellas configuradas cun ils mieds che stattan a disposiziun. Aschia dat la tabella ina buna investa ellas resursas tecnicas dalla logistica.

L'informaziun logistica

Mintga deplazzament da rauba san ins descriver cun informaziuns. Lur enconuschientscha e l'applicaziun da mieds tecnicos moderns possibiliteschan d'empalar e controllar d'in center ano scadin deplazzament da rauba. Quel e las informaziuns concernentas fuorman ina unitad ch'ins sa cumparegliar cun il tgierp d'ina creatira che vegn dirigiud dil tschurvi ano entras il sistem dalla gnarva. Mo per vegnir meister da quella domena cumplexa e malsurveseivla drovan ins mieds da comunicaziun sco documents, telefon, telex, radio eav. Ual aschi impurtont sco ils mieds da comunicaziun ei da haver a dretg temps ed en estructuras nizivlas las informaziuns ch'ins drova. Persuenter stattan oz installaziuns da computers a disposiziun.

La logistica dil provediment general

La survesta dil sistem logistic presenta ils differentes camps u parts dalla logistica. Quella dil provediment general secumpona ord la summa dalle prestaziuns logisticas dalle interpresas privatas, dalle interpresas

publicas e dil stadi e sias structuradas. Il funcziunar cuntenteivel dil provediment general presuppona che las parts logisticas subalternas lavurien el senn dalla cadeina logistica. Per sesez ei il model graphic buca habels da presentar cumpleinamein la situaziun complexa dalla logistica dil provediment general. La basa essenziala ein las structuradas socialas, la economia, las finanzas e la politica d'ina tiara. Igl ei impurtont da menziunar ch'ei setracta tier la logistica dalla part fisica dil provediment general, pia d'in camp operativ. Il metter a disposiziun rauba da consum en general ei e resta la finamira da scadina activitad economica.

Als purtaders dalla logistica dil provediment general

La logistica dil provediment general vegn cun certas excepziuns purtada en Svizra da firmas ed instituziuns privatas. Sin fundament dil dretg da regal ein la posta, il telefon, las viasfier, las reits da vias, ils ports d' aviazion e per gronda part radio e televisiun instituziuns publicas. Lur organisaziuns e prestaziuns che han contonschiu in ault nivel ein dad immensa impurtonza per il provediment general buca mo els centers mobein era ellas regiuns perifericas dalla tiara. Quellas organisaziuns ein arrivadas sin in ault scalem organisatoric e tecnic ella logistica dil qual numerusas firmas privatas sesurveschan directamein.

Als cuosts dalla logistica

Tenor studis eis ei enconuschent ch'ils cuosts dalla logistica contonschan, miserau vid ils cuosts d'in product, in stan denter 30 e 50%. Quella part dils cuosts relativamein aulta sco era igl engreviar igl ambient entras prestaziuns logisticas nezegiadas ora mo a mesas, muossan in camp nua ch'ins sa aunc optimar e raziunalisar bia. Sin quei sector han la sciencia economica, il stadi e las instituziuns privatas aunc in grond ed interessant priel plein problems da sligiar. Per sesez vegnan novs sforzs per sligiar tals problems a vegnir confruntai cun conflicts da finamira. Duein ils cuosts dalla logistica vegnir reduci, lu eis ei forsa buca pli pusseivel da proveder tut las regiuns a moda giavischada.

Conflicts da finamira e sligaziuns pusseivlas en regiuns muntagnardas

Tals conflicts da finamira el provediment general ein gia daditg enconuschents en las regiuns muntagnardas. Per quei motiv semuossa la prentensiun da buca mo sistematisar la logistica sin basa d'ina interpresa, mobein era las activitadas logisticas enteifer certas regiuns. Leu nua che la organisaziun privata ei ord motivs economics buca pli el cass da segirar cun sia logistica sufficientamein il provediment general en ina regiun, ston ins encurir novas vias. Ina pusseivladad ei da concepir in project logistic sin basa regionala nua ch'ins savess nezegiar meglier capacitads buca utilizadas. Cun applicar era cheu ils principis descrets el capetel «La logistica sco sistem», eis ei pusseivel dad anflar novas sligaziuns. Sco purtadras da tals concepts ein las organisaziuns regionalas predestinadas. Ils davos onns han ellas prestau fetg buna lavur sin in camp che appartegn era alla logistica dil provediment general, numnadamein egl allontanar e disfar ils curdemts tenor prescripziuns pil schurmetg digl ambient e sin basa economica. Il rimnar informaziuns dils basons ella regiun, analisar ils problems e concepir novas sligaziuns logisticas, fussen ils proxims pass per in concept logistic regional.